

UDARNO S PREVODOM

PREVODNI PRANGER

Avstrija na obisku: prevajanje mladinske proze

DISKUSIJA SELEKTORICE ALJE LIPAVIC OŠTIR
IN PREVAJALKE ANE GRMEK

(2. DEL)

V reviji *Otrok in knjiga* v sodelovanju s festivalom Prevodni Pranger predstavljamo prevajalke in prevajalce otroške in mladinske književnosti, ki prenašajo sodobna besedila v slovenski jezik in kulturni prostor, s čimer pomembno prispevajo k razširjanju obzorij mladih bralcev. Vodstvo festivala Prevodni Pranger za vsak pogovor izbere tuji jezik in selektorico, ki v fokus večera postavi dve knjigi prevajalca ali prevajalke, za kateri je mnenja, da ju je treba osvetliti. Izbira po svoji neodvisni presoji, a upošteva obvladljivost gradiva po obsegu in posega po različnih izbiralskih pristopih. Izbor in argumentacijo prevodnih rešitev včasih komentira vabljeni diskutant. Tako selektor(ica) in diskutant(ka) »iz oči v oči« pojasnita svoja mnenja ustvarjalki oziroma ustvarjalcu prevoda, ki ima priložnost odškrniti pogled v svojo prevajalsko delavnico ter razkriti manj znana dejstva ali besedilna mesta, ki sta jih razpravljalca nemara interpretirala po svoje.



Selektorica dr. Alja Lipavic Oštir,
prevajalca Ana Grmek in
Stanislav M. Maršič ter
moderatorka Urška P. Černe

Priljubljena mladinska avtorica **Christine Nöstlinger** se je slovenskim bralkam in bralcem približala v prevodih, ki prihajajo iz različnih prevajalskih delavnic. Poblizje smo si pogledali prevoda **Stanislava M. Maršiča** in **Ane Grmek**, ki ju je za razpravo izbrala selektorica **dr. Alja Lipavic Oštir**, obenem pa tudi delo in okolje, v katerem so ti prevodi nastali – čez državno mejo, na Koroškem v Avstriji, kjer Mohorjeva založba Celovec vztrajno ohranja in krepi izmenjave med slovensko in nemško

kulturo. Razpravo je moderirala **Urška P. Černe**, večer pa je bil namenjen tudi spominu na prevajalko in urednico **Lučko Jenčič**. Izbrani deli sta bili *Ko se je moj oče hotel poročiti z materjo Anne Lachs* (Mohorjeva Celovec, 2015) (*Als mein Vater die Mutter der Anna Lachs heiraten wollte*, Hamburg: Oetinger, 2013) in *Capasta Loreta* (Mohorjeva Celovec, 2011) (*Lumpenloretta*, St. Pölten idr.: Nilpferd im Residenz, 2010). Večer je potekal 21. novembra 2023, brez prisotnosti Stanislava M. Maršiča.

V tej številki obravnavamo analizo drugega literarnega dela z naslovom **Lumpenloretta / Capasta Loreta**.

Zvočna datoteka: <https://pranger.si/arhiv/prevodni-pranger-2023/>

Lumpenloretta / Capasta Loreta

Lipavic Oštir: Roman sodi med zadnja dela Christine Nöstlinger, napisala ga je osem let pred smrtjo. Delo je v originalu izšlo leta 2010, prevod pa smo prav tako dobili precej hitro, že leta 2011. »Nöstlingerjeva v svojih delih krši jezikovne tabuje z uporabo grobega vsakdanjega jezika, kletvic in močnega jezika. Prav tako rada ustvarja nove besede in na novo sestavlja znane besedne zveze. To ustvarja njen značilen ton s specifičnim humorjem. Razvila je tudi svoj mladostni žargon, predvsem s pomočjo priložnostnih tvorjenk, ki jih uporablja zlasti v vzdevkih za osebe, ki seveda povedo nekaj o značilnostih oseb, ki so jim dodeljeni.« (prim. Wild, 1996: 36). Sama je povedala naslednje: »Otrokom je pri mojih knjigah najbolj všeč, da otroci v mojih zgodbah govorijo veliko bolj pametno, kot govorijo v resničnem življenju. To je všeč tudi bralcem. Imajo nek občutek, ki ga ne morejo zares ubesediti, potem pa ga preberejo in si mislijo: Ja, tega poznam.« Christine Nöstlinger (*Kontrast.at*, 13. 7. 2018)

Izbrani fokus analize pri tem prevodu bodo priložnostne tvorjenke in socialni povzpelniki. Najprej pa si oglejmo glavne osebe in njihova poimenovanja:

Lumpenloretta	Capasta Loreta (cape?)
Loretta	Loreta
Glatze	Balinc
Locke	Kodravka
Zecke	Klop
Zahn	Čekan
Zopferl	Kitek
Ottokar	Otokar
Maximilian	Maksimilijan

Imena, ki so vzdevki in govorijo o lastnostih oseb, so v prevodu poslovenjena.

Grmek: Če se knjige dogajajo v popolnoma domišljijemskem svetu, slovenjenje ali neslovenjenje osebnih imen ni vprašanje – v takih primerih se sloveni. Pri tej knjigi sem bila pod vtisom, da moramo vzdevke prevesti. To se mi je zdelo nujno, ker to osebe zaznamuje. Posledično se mi je zdelo, da bi v tem primeru morala vsaj delno posloveniti tudi druga imena:

Loretta	Loreta
Ottokar	Otokar
Maximilian	Maksimilijan

Večkrat vidim, da se nekatere založbe pri prevajanju mladinskih del strogo držijo slovenjenja, tudi v primerih, ko vsebujejo geografske pojme in je kraj dogajanja točno določen. To mladih bralcev ne moti, prej jim olajša branje. Kje postaviti mejo, je stvar občutka ali uredniške odločitve.

Lipavic Oštir: To je res, mora pa biti odločitev potem dosledna in veljati za vse osebe.

Priložnostne tvorjenke

Lumpen-Loretta, Glatze-Mutter, Locke-Mutter, im Mama-Alter, im Papa-Alter, Cowboy-Imitate, Chemie-Lehrerin, Etepetete-Tanten, Altwaren-Tandler, Zecke-Vater, Locke-Opa, ...

19er-Haus, Bananen-Kartons, Plastik-Steigen, Heidelberg-Jogurt, No-Name-Lappen, Teddybär-Bus, Glatze-Haus, Berger-Wohnzimmer, Pizza-Stück, Pizza-Bissen, Pizza-Brösel, Steingut-Schüssel, Zahn-Haus, Hugo-Boss-Nadelstreif, Musik-Radau, Ribisel-Stauden, Ribisel-Zaun, Locke-Haus, ...

Läuse-Kahlschererei, Loretta-Gespräch, Migräne-Anfall, Klamotten-Einkaufstour, Denkstein-Entschluss, fünf-Millimeter-Stoppeln, Fußballstadion-Lautstärke, Super-Scheiß, Alpenvereins-Camp, null-komma-pepi, Gammel-Look, Science-Fiction-Schinken, Opa-Geburtstag, Edel-Kluft, Total-Rasur, Festtags-Klamotten, Pferde-Lacher, Marmalade-Finger, Ghetto-Blaster, Brennnessel-Bläschen, Aufs-Klogehen, Zehner-Pause, ...

Label-Freaks, Baby-Bruder, Nachhilfe-Lehrer, Normal-Köpfe, Geigen-Lehrer, ...

V knjigi je tvorjenk še več. Vidimo, kako je avtorica to gradila: z vezaji.

Glatze-Mutter Glatze-Vater Locke-Mutter Locke-Opa Berger-Haus 19er-Haus	Balinčeva mama Balinčev oče Kodravkina mama Kodravkin dedek Bergerjeva hiša 19-ica
--	---

Grmek: Edina knjiga, ki jo poznam in je mama izpostavljena na način *Glatze-Mutter* ali *Locke-Mutter*, je *Mumini*, kjer imamo ‚muminmamo‘ in ‚muminočka‘. Mislim, da slovenskim otrokom to sploh ne zveni čudno. Za naš primer pa še zdaj nimam rešitve.

Lipavic Oštir: To je res, čeprav je res tudi to, da se kot sredstvo uporablja v celi knjigi. Poglejmo naslednji primer:

• Eine <u>im Mama-Alter</u>, sehr klein und ein bisschen pummelig, Haare knallrot, streichholzkurz. (str. 9) • Dann ist der Mann <u>im Papa-Alter</u> aus dem Bus gesprungen. (str. 10) • Nur klamottenmäßig absolut nicht durchschnittlich, sondern noch irrer als die zwei <u>Cowboy-Imitate</u>. (str. 10)	• Bila je <u>pravih let za mamo</u>, zelo majhna in malce debelušna, z živordečimi lasmi, postrizenimi na ježka. • Nato je iz minibusa skočil moški, <u>pravih let za ata</u>. • Samo kar se tiče obleke, ni bila čisto nič povprečna, ampak še bolj nora od obeh <u>kavbojskih posnemovalcev</u> malo prej.
---	--

Gre za avtoričine tvorjenke, ki se nanašajo na opis generacije staršev. V obeh tvorjenkah se skriva nekaj ironije, ki označuje medgeneracijske razlike, ampak gre tudi za slengovsko kategoriziranje staršev. Zlasti pri zadnjem primeru me zanima, kaj bi bilo primerneje: sintetični roditeljski ali pridevniški prilastek?

Grmek: Zdaj mislim, da sta bila posnemovalca kavbojev in da sta se obnašala kot na Divjem Zahodu: živimo prosto, naredimo, kar se nam zdi.

Lipavic Oštir: Tako v življenju tudi ravnata. Gre za osebi, ki trgujeta s starinami in nasploh živita posebno življenje.

Dass die zwei <u>Etepetete-Tanten</u> sind, ist ihm klar gewesen, aber dass sie wegen ein bisschen lauter Musik und allerhand Gerümpel vor dem Haus so ein Affentheater aufführen, hat er nicht gepackt. (str. 16)	Da sta obe <u>fini</u> , da kar <u>smrdi</u> , je vedel že prej, da pa bosta zaradi malo glasne glasbe in raznorazne šare pred hišo zagnali tak cirkus, si ni mislil.
--	---

Tukaj imamo fino rešitev.

Grmek: Poskušala sem biti vsaj duhovita, če že ne morem ohraniti slovnične strukture.

Lipavic Oštir: Gre namreč za to, da se mame v tem naselju obnašajo tako 'fino, da kar smrdi', v resnici pa je polno hinavščine.

Spaß gemacht, den <u>Nachhilfe-Lehrer</u> zu spielen, hat es ihm nicht. (str. 43)	Kaj posebej se v vlogi <u>pomožnega učitelja</u> ni zabaval.
---	--

Tukaj gre za inštruktorja, ne pomožnega učitelja.

Grmek: Takrat sem gotovo imela razlog, zakaj sem to uporabila, a sem ga že pozabila. Izraz inštruktor mi ni všeč. Razmišljala sem tudi, da bi *Nachhilfe-Lehrer* postal 'popoldanski učitelj'. Izraz 'pomožni učitelj' je seveda zavajajoč.

Lipavic Oštir: Naenkrat nastane kulturni element, saj v Avstriji pomožni učitelj obstaja.

Kot Mariborčanki mi je bil zelo zanimiv tudi ta primer:

»Bin in <u>null-komma-pepi</u> bei euch«, hat Glatze gesagt. (str. 44)	» <u>Precej bom</u> tam,« je rekel Balinc.
--	--

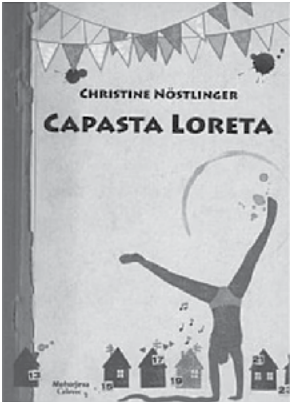
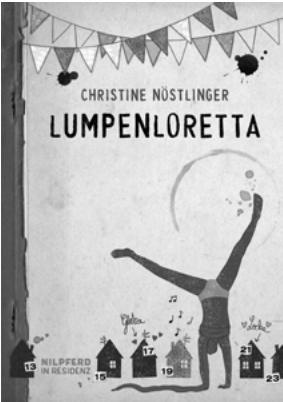
V Mariboru ne rečemo *null-komma-pepi*, pač pa 'nul koma jozef'.

Grmek: Duhovitost sem želela ujeti z nekoliko arhaičnim izrazom, kot da bi se Cornelius malce pošalil. Vaš izraz je lokalni, ne vem, kaj bi nanj porekel lektor.

Lipavic Oštir: Knjiga se dogaja v naselju na robu Dunaja, kjer živijo družine, za katere dedek v eni izmed njih pravi, da gre za same socialne povzpeticnike. Vsi se delajo fine. Te družine zelo pazijo, da so otroci pridni, se lepo obnašajo in hodijo v šolo. V eno od teh hiš se preseli Loreta s svojimi starši in mlajšim bratom, ki ga kasneje odpeljejo v rejo. Njena družina je v tistem okolju nekaj čisto posebnega. Vsebina knjige je ljubezenska, saj se Balinc, ki je njen sosed, v njo strahotno zaljubi.

Grmek: On se zaljubi, ona pa odrašča v hudih razmerah. Nekdo pokliče socialno službo, da jo odstranijo iz tega toksičnega okolja. Ko Balinc izve, kje je Loreta, upa, da bosta skupaj pobegnila. Bolj kot njegova naklonjenost pa je Loreti pomembno, da končno dobi stabilen dom, kjer postane zadovoljna.

Lipavic Oštir: Ko odide iz razsute družine, se zadeve zanjo dobro razrešijo. Za Balinca pa je to razočaranje in pomembna življenjska izkušnja.



Naslovnici izvirnika in prevoda

Nemščina je bolj nominalni jezik kot slovenščina in ima več besednih zvez. Pri prevajanju je treba to ubesediti verbalno: *Aufs-Klogehen* - 'šel je na stranišče' je en tak primer.

• »Und meine Mama tigert durchs Haus und verlangt von mir, dass ich die <u>Lumpen-Loretta</u> heimschicke.« Die Lumpen-Loretta?« Glatze hat Locke entsetzt angestarrt ... (str. 69) • Glatze ist zwei Tage im Bett geblieben. Bloß zum <u>Aufs-Klogehen</u> und zum Wassertrinken ist er aufgestanden. (str. 75)	• »Moja mama pa hodi po hiši in od mene zahteva, da capasto Loreto pošljem domov.« »<u>Capasto Loreto</u>?« Balinc je Kodravko zgroženo pogledal ... • Balinc je v postelji ostal dva dni. Vstal je samo toliko, da je <u>šel na stranišče</u> in po vodo.
--	--

Socialni povzpethniki
Dodajmo še nekaj malega o humorju Christine Nöstlinger. »*Mnogi cenijo Nöstlingerjevo zaradi njene dunajske duhovitosti (»Wiener Schmah«), suhega humorja in solidarnosti z ljudmi z roba družbe. S svojim delom in osebnostjo predstavlja za marsikoga moralno integriteto, ki jih v kontekstu neoliberalne politike primanjkuje.*« (<https://www.christine-noestlinger.at/christine-noestlinger/leben>). Starši v okolju, kamor se Loreta preseli, za novo družino ne najdejo nobene lepe besede. Zlasti mame se kar naprej zgražajo.

Und darauf hat die Glatze-Mutter gejammert: »Da sei Gott im Himmer vor; sonst macht die Caritas glatt noch ein <u>Obdachlosen-Wohnheim</u> daraus oder ein <u>Asylanten-Quartier!</u> « (str. 9)	Nakar je Balinčeva mama potožila: »Bog ne daj! Da nam ne bo Caritas tukaj uredil <u>hiše za brezdomce</u> ali pa <u>centra za azilante</u> .«
--	--

Gre za malo nenavadna poimenovanja.
Grmek: Prevod je nastal pred desetimi leti. Razmere so se v tem času tako spremenile, da bi danes prevajala drugače, saj je azilantov veliko, brezdomcev pa prav tako.

Lipavic Oštir: Balinčeva mama je za njega kar naprej zaskrbljena in dela cirkus tudi tam, kjer ne bi bilo potrebno. Precej je takih situacij, ko je treba opisati, kako odreagira.

(Balinčeva mama):

Sie hat auch nicht bemerkt, dass Glatzes Klamotten <u>ziemlich nass</u> sind. Normalerweise zetert sie in so einem Fall los, dass er sich sofort umziehen muss, damit er keine Lungenentzündung und keinen Blasenkatarrh bekommt. (str. 14)	Niti tega ni opazila, da ima Balinc <u>skoz in skoz premočena</u> oblačila. Običajno začne v takih primerih vreščati, da se mora takoj preobleči, da si ne nakoplje pljučnice in vnetja mehurja.
---	--

Drugi primer pa je, ko Loretini starši poslušajo glasno glasbo. V odlomku se pojavi zanimiv izraz. Balinc se odloči, da bo šel *Antrittsbesuch*, ki postane 'spoznavni obisk'. On je namreč zelo pogumen. Loreta se je preselila v sosednjo hišo in Balinc se kar odloči, da bo odšel k njej in se predstavil, ker mu je Loreta všeč. V tem je zelo odprt in tudi sicer se mami precej upira.

Bevor sich Glatze fertig überlegt hatte, ob er darauf etwas antworten soll, hat es an der Haustür geklingelt – was wegen der <u>lauten</u> Musik fast nicht zu hören gewesen ist - und die Locke-Mutter, die Nachbarin zur anderen Seite vom ehemaligen Berger-Haus, ist gekommen und hat mit seiner Mutter im Duett gejammt. Weil die beiden beim Wohnzimmerfenster, von wo man den Gehsteig samt Vorgarten vom Nachbarhaus überblickt, Position bezogen haben, hat Glatze den <u>Antrittsbesuch</u> bei der Loretta auf später verschoben. Er hat nicht haben wollen, dass ihn seine Mutter ins Nachbarhaus gehen sieht. (str. 9)	Preden je Balinc do konca razmislil, ali naj na to kaj pristavi, je na vhodu pozvonilo – česar pa zaradi <u>doneče</u> glasbe skoraj ni bilo slišati – in prišla je Kodravkina mama, sosedka z druge strani nekdanje Bergerjeve hiše, ter začela z njegovo mamo tožiti v duetu. Ker sta zavzeli položaj pri oknu v dnevni sobi, od koder je bil razgled na pločnik in sprednji del sosedove hiše, je Balinc <u>spoznavni obisk</u> pri Loreti preložil na pozneje. Ni hotel, da ga mama vidi trkati pri sosedih.
---	--

Izraz 'razredni stremuh' za *Klassenstreber*...

Seine Mutter hat schon allerhand dagegen gehabt, dass er dauernd mit Zecke und Zahn herumzieht. Weil die angeblich nur Unfug im Kopf haben. Der Maximilian, den <u>Klassenstreber</u> , hat sie ihm immer als Freund aufschwätzen wollen. (...) Und <u>ordentliche Manieren</u> könnte er sich auch anschauen! (str. 15)	Njegova mama je imela že zdaj vse polno pripomb na to, da kar naprej pohajkuje s Klopom in Čekanom. Ker naj bi šle baje dvojici po glavi same neumnosti. Za prijatelja mu je hotela od nekaj vsiliti Maksimilijana, <u>razrednega stremuha</u> . (...) Za nameček pa bi se navzel še njegovih <u>dobrih manir</u> !
--	---

Grmek: Zdaj mi stremuh ni več všeč. Najbrž bi morala uporabiti izraz 'piflar'. V tistem trenutku se mi je beseda zdela zelo posrečena. Pri naslednjih branjih pa ugotoviš, da bi bilo bolj sočno nekaj drugega.

Lipavic Oštir: Tu je eden najbolj nazornih primerov, ki pokaže, kako te mame odreagirajo.

(Balinčeva mama Kodravkini mami):

»Dieser Pöbel kann doch <u>nie im Leben</u> genug Geld haben, um sich ein Haus in unserer Siedlung zu kaufen. Sicher haben sie es nur gemietet.« (str. 16)	»Ta sodruga že ne more imeti dovolj denarja, da bi si kupila hišo v našem naselju, <u>pa če se na glavo postavi</u> . Gotovo so jo samo najeli.«
--	--

(Balinčeva mama svojemu možu):

»Du sollst der <u>Hausverwaltung</u> einen Brief schreiben, dass sie dem Hausbesitzer schreiben muss, dass er diese Leute kündigen soll! Weil die haben das Haus garantiert nur gemietet! Und ich lasse den Brief von allen anderen in der Siedlung unterschreiben! Da macht jeder mit.« (str. 20)	» <u>Svetu soseske</u> napiši pismo, da mora od lastnika hiše zahtevati, da tem ljudem odpove najemno pogodbo. Kajti hišo so gotovo samo najeli. Pismo bom dala podpisati vsem v soseski. Vsi se bodo priključili.«
--	---

Hausverwaltung ste prevedli v 'svet soseske'. Mogoče bi bila primernejša kakšna druga rešitev?

Grmek: Razmišljala sem o tem in danes bi napisala upravnik, takrat pa si nisem znala predstavljati, kako bi *Hausverwaltung* deloval v naselju lastniških hiš.

Lipavic Oštir: Mislim, da gre za podjetje, ki za njih opravlja določene storitve. Ta primer sem uporabila tudi zato, ker se v romanu pojavi samo enkrat in ni moteče. V primeru *Schrebergartner* iz knjige *Ko se je moj oče hotel poročiti z materjo Anne Lachs*, kjer se izraz pojavlja velikokrat, pa je moteče.

• Glatzes Vater beschummelt die Glatze-Mutter oft. Weil er der Ansicht ist, das Schummeln weit weniger Mühe macht, als dauernd irgendetwas <u>auszudiskutieren</u>. (str. 21) • »Klar gefällt sie dir! Das merk ich dir doch an!«, hat er grinsend gesagt und sich den Bierschaum aus dem Schnurrbart gewischt. »Es ist ja auch nichts dagegen einzuwenden. Bloß deine Mutter muss es nicht unbedingt mitkriegen. Kapiert?« (str. 22)	• Balinčev oče je Balinčevo mamo pogosto prinašal okrog. Prepričan je bil, da je goljufanje veliko manj naporno od večnega <u>pregovarjanja</u>. • »Seveda ti je všeč. Na obrazu ti piše,« je rekel reže in si obrisal pivske pene z brkov. »Saj to ni nič takega. Samo tvoji mami ni treba nujno izvedeti. Saj razumeš?«
---	---

V romanu imamo še druga razmerja, to so medsebojni odnosi staršev. Balinčev oče z mamo ne želi preveč diskutirati, pač pa jo raje prenaša okrog. Take nasvete daje tudi svojemu sinu. To so nazorni primeri dvojne morale in obnašanja v tem okolju. Avtorica je neizprosna do svojih likov. »*Rahlo ironičen, distanciran in raznolik, a tudi humoren jezik, ki temelji na govornih besedi in je začinjen z duhovitimi avstrijskimi izrazi ("Bandlkramergschrapp", = Hausiererkind), bralcu omogoča, da se poistoveti s protagonistami.*« (gl. <https://lesebar.uni-koeln.de/rezensionen/navigation/2011/noestlinger-christine-lumpenloretta>)

Ana, ali lahko pokomentirate naslednje primere:

• Die Kinder sind gemein zu ihr gewesen, die haben sie Zigeunerin genannt und <u>Hausiererkind</u> und <u>Bandlkramergschrapp</u>, seit sie gewusst haben, dass ihre Eltern aus Jahrmärkten alte Sachen verkaufen. (str. 29) • »Und dieses <u>Irrsinnskind</u> von nebenan kommt auch mit?«, hat die Glatze-Mutter gefragt. (str. 58)	• Zmerjali so jo s ciganko, <u>krošnjarskim mladičem</u> in <u>kramarskim podmladkom</u>, odkar so vedeli, da njeni starši na sejmih preprodajajo starine. • »Bo šla sosedova <u>prismoda</u> tudi z vami?« je vprašala Balinčeva mama.
---	---

Grmek: Poskusila sem, kot sem najboljše znala. Zdelo se mi je, da mora biti podcenjujoče. Ne glede na to, kaj ta izraz pomeni, mora biti podcenjujoč in zakompliciran. Vzela sem leksikalne vsebine in jih poskusila sestaviti. 'Mladič' za človeškega otroka je slabšalno, 'kramar' pa je v primerjavi z originalom celo zelo mili izraz, čeprav je tretiran kot manjvreden poklic.

Lipavic Oštir: Mislim, da vam je uspelo zelo dobro. Tudi če današnji otroci ne vedo, kdo je kramar ali krošnjar, bodo začutili, da je to nekaj, kar ima negativno konotacijo. Ker gre za avstriacizme, bi bilo možno poiskati tudi regionalne izraze, ampak zdi se mi, da temu niste preveč naklonjeni.

Grmek: Zdelo se mi je, da ostanemo pri zbornem jeziku in ljubljanskem narečju, ki mi je najbližje. Regionalne izraze iz originala sem poskusila rešiti na drug način, mogoče s kakšnim arhaizmom ali neologizmom. Mislim, da dobi v slovenščini lik, ki je regionalno obarvan, drugačno konotacijo – da gre za manj izobraženega človeka z roba družbe. Ta stereotip je še vedno prisoten. Kot nekakšen vaški norček, ki govori v narečju, vsi drugi pa se zborna izražajo.

Lipavic Oštir: Tukaj pa je še izraz *Irrsinnskind*. Uporabi ga Balinčeva mama, ko ugotovi, da se bo z njimi odšla kopat tudi Loreta. Vi ste ji rekli 'prismoda'?

Grmek: Ja, ampak je to, kar sem jaz naredila, precej milo. Lahko bi bilo tudi 'koza', 'trapa', 'norica'.

Lipavic Oštir: Ponovno gre za mesto, kjer avtorica izbira določene izraze, pri katerih je neusmiljena. Prevajalci lahko imajo s tem kar velike težave.

Kot smo že povedali, je eden izmed dedkov tisti, ki pokliče socialno službo, da poskrbi za Loreto. Ta dedek tudi zna povedati staršem to, kar jim gre.

• Glatze hat seine Mutter sagen gehört: »Schick sie heim. Sie kann sich doch nicht einfach bei euch häuslich niederlassen!« Die Locke-Mutter hat drauf gesagt: »Das Haus gehört immer noch dem Alten. Und wer bei ihm zu Gast ist, hat er mir erklärt, <u>geht mich einen feuchten Staub an</u>.« (str. 63) • ... hat er gemurmelt: »Die Pappen können sich die <u>blöden Weiber zerreißen</u>, aber dass sie etwas tun täten, fällt ihnen gar nicht ein.« (str. 67)	• Balinc je slišal, kako je njegova mama rekla: »Pošlji jo domov. Ne more se kar udomačiti pri vas!« Mama je odvrnila: »Hiša je še vedno last starega. In kdo je pri njem na obisku, mi je povedal, <u>se me prav nič ne tiče</u>.« • ... je zagodrnjal: »<u>Trapasti babnici opletata</u>, da se jima bosta jezika obrabila, da bi kaj naredili, jima pa ne pade na pamet.«
--	--

V drugem primeru gre za prevajalsko rešitev, ki se mi zdi zelo ustrezna. Potem pa imamo primer z imenom:

»Die <u>Lumpen-Loretta</u> ?« Glatze hat Locke entsetzt angestarrt, und Locke hat mit den Schultern gezuckt und gesagt: »So nennen sie unsere Mamas, das hat deine gnä' Frau erfunden.« (str. 69)	» <u>Capasto Loreto</u> ?« Balinc je Kodravko zgroženo pogledal, Kodravka pa je skomignila z rameni in rekla: »Tako ji pravita najini mami, tvoja častitljiva gospa mati si je izmislila.«
---	--

Sledi ključen odlomek, v katerem dedek svoji vnukinji razlaga, kako je z otroki. Kljub temu, da je knjiga zabavna in divja, je socialni aspekt prevladujoč.

»Nur keine Angst, es passiert ihm schon nichts. Die <u>Himberburli</u> s fallen immer auf die <u>Butterseite</u> .« »Glatze ist doch kein Himbeerburli!«, hat Locke protestiert. »Reg dich nicht auf«, hat der Opa gesagt. »Ist ja nicht seine Schuld, dass er mit einem silbernen Löffel im Mund auf die Welt gekommen ist.« »Wieso ist er mit einem silbernen Löffel im Mund auf die Welt gekommen?« Locke hat nicht kapiert, was ihr Opa meint. »Seid ihr doch alle!«, hat der Opa gesagt. »Du. Und Zecke und Zahn auch. Nur die Loretta nicht. Für die hat es nur einen Blechlöffel gegeben.« (str. 83)	»Samo brez strahu, nič se mu ne bo zgodilo. <u>Mamini sinčki</u> vedno pristanejo na <u>nogah</u> .« »Balinc vendar ni mamin sinček,« je protestirala Kodravka. »Ne razburjaj se,« je rekel dedek. »Ni sam kriv, da se je rodil s srebrno žlico v ustih.« »Kako, rodil s srebrno žlico v ustih?« Kodravka ni razumela, kaj je mislil dedek. »Vsi ste se,« je rekel dedek. »Ti. In Klop in Čekan tudi. Samo Loreta ne. Ona se je rodila s pločevinasto.«
--	--

Večer se je nadaljeval še 45 minut z za Prevodni Pranger značilno sproščeno in tehtno razpravo, tokrat je tekla o naslovu in vsebinskih prvinah, o melodičnih merilih, o različnih vidikih prevajanja iz avstrijske nemščine, o močni vlogi lektorice in lektorjev, o sproščenosti v jeziku in o slovničnih pravilih, sodelovali pa so tudi gostujoči germanisti iz Poljske (denimo v vprašanjem, ali se 'mobbing' prevaja v slovenščino ali se prevzame mednarodni termin).

■ ZAPISALA ANDREJA ERDLEN